

География бойынша аудандық олимпиада

2022/2023

11 сынып

Жұмыс уақыты: 2 сағат (120 минут)

1 бөлім: тест тапсырмалары. 1 ұпай бойынша 30 сұрақ.

1. Төмен ауа қысымының орталығын белгілеңіз:

A: Алеут минимумы

B: Антарктика минимумы

C: Азор минимумы

D: Австралия минимумы

2. Осы елдердің қайсысында жан басына шаққанда ең көп әуе сапары орындалады?

A: Франция

B: Түркия

C: Вьетнам

D: Норвегия

3. Буддизм бүгінгі күнге дейін сақталған қанша негізгі ағымға бөлінеді?

A: 1

B: 2

C: 3

D: 7

4. Урбанизацияның қай түрі жұмыссыздар санының артуымен сипатталады және қала халқының өсуі қалалық функционалдық дамуына әкелмейді?

A: Контрурбанизация

B: Геоурбанизация

C: Псевдоурбанизация

D: Субурбанизация

5. Қай облыс атауы ороним болып табылады?

A: Қостанай

B: Қызылорда

C: Ақмола

D: Маңғыстау

6. Қай елдің атауы оны құрған екі отар атауларының тіркесімі?

A: Алжир

B: Намибия

C: Танзания

D: Ботсвана

7. Кайнозой дәуірінің ең күшті мұз дәуірі болған геологиялық бөлімді атаңыз:

A: Голоцен

B: Олигоцен

C: Плиоцен

D: Плейстоцен

8. Төмендегілердің қайсысы мұз дәуірінің себебі бола алмайды?

A: Орман кесу

B: Жанартау атқылауы

C: Астероид құлауы

D: Жер осінің көлбеу бұрышының циклдік өзгерістері

9. Көбінесе базальттардан құралған аралды атаңыз:

A: Шпицберген

B: Жаңа Жер

C: Гренландия

D: Исландия

10. Арқалықтағы нақты және астрономиялық уақыт арасындағы айырмашылықты табыңыз (50°15' С. Е., 66°55' ш. б.). Алынған мәнді минутқа дейін дөңгелектеңіз.

A: 1 сағат 42 минут

B: 23 минут

C: 1 сағат 16 минут

D: 1 сағат 32 минут

11. Төмендегілердің қайсысы - азональдық топырақ?

A: Подзол

B: Қара топырақ

C: Жанартау топырағы

D: Сортаң топырақ

12. 2020 жылғы жағдай бойынша әлем халқының қанша пайызы қалалық жерде тұрады?

A: 25%

B: 40%

C: 55%

D: 70%

13. Қой шаруашылығының ірі аудандары

A: Саванна және Австралияның шөлейт аймақтары

B: Солтүстік Американың далалары

C: Африканың шөлді аумақтары

D: Пампа және Латын Америкасы таулары

14. Ұсынылған тізімнен газ импорттаушы елді таңдаңыз:

A: Жапония

B: Алжир;

C: Норвегия

D: Ресей;

15. Қазақстанның хромит және никель кендерінің көбі қай экономикалық ауданда өндіріледі?

A: Батыс

B: Оңтүстік

C: Орталық

D: Солтүстік

16. Сазды шөлдер:

A: Үстірт, Бетпақдала.

B: Үлкен Борсық, Кіші Борсық

C: Бестас, Шардара

D: Сарыесік Атырау, Ақдала

17. Қазақстанның орманды дала аймағының топырағы.

A: қызыл топырақтар мен қара топырақтар.

B: сұр топырақ және қара топырақ

C: қара топырақ және орманның сұр топырағы.

D: сұр топырақтағы сазды топырақ

18. Қазақстан импортында басым өнімдер:

A: машиналар, жабдықтар, көлік, аспаптар

B: химиялық өнімдер, пластмасса, резеңке

C: ағаш, целлюлоза және қағаз өнімдері

D: минералды өнімдер

19. Шу, Сарысу, Талас өзендерінің төменгі ағысында орналасқан құмды жазық:

A: Мойынқұм

B: Нарын

C: Сарыесік-Атырау

D: Үлкен Борсық

20. Кентау қаласы қандай кен орындарының маңында пайда болды?

A: полиметалл кендері

B: молибден кендері

C: болат кендері

D: никель кендері

21. Төрт елдің қайсысында мың тұрғынға ең көп ұялы телефон келеді?

A: Пәкістан

B: Испания

C: Оңтүстік Корея

D: Нидерланды

22. Таити аралындағы негізгі тіл қандай?

A: испан

B: ағылшын

C: филиппин

D: француз

23. Ұлыбритания мен Аргентина елдері арасында қай архипелаг даулы?

A: Мальвин аралдары

B: Шетланд аралдары

C: Илья-Гранди

D: Фернанду-ди-Норонья

24. Теңізге тікелей шыға алмайтын үш елді таңдаңыз:

A: Сан-Марино, Эфиопия, Лаос

B: Боливия, Тәжікстан, Словения

C: Сербия, Молдова, Болгария

D: Гүржістан, Армения, Әзірбайжан

25. Ұзақ уақыт ішінде жауын шашын мөлшерін өлшеуге арналған құрал:

A: Гигрометр

B: Психрометр

C: Плювиометр

D: Плювиограф

26. Қазақстанда қанша облыс бар?

A: 14

B: 15

C: 17

D: 18

27. Изогитаны қай картадан табар едіңіз?

A: Топологиялық

B: Климаттық

C: Жол картасы

D: Топографиялық

28. Тек 1 ресми тілі бар мемлекетті атаңыз:

A: Оңтүстік Африка Республикасы

B: Боливия

C: Қазақстан

D: Финляндия

29. Еуропалық Одақтың бейресми астанасы:

A: Страсбург

B: Париж

C: Брюссель

D: Берлин

30. Химиялық ауа-райы қай климатта ең күшті болады? *Жақшада Көппен классификациясы бойынша тиісті белгі белгіленген.*

A: Тундра (ET)

B: Ыстық шөл (BWh)

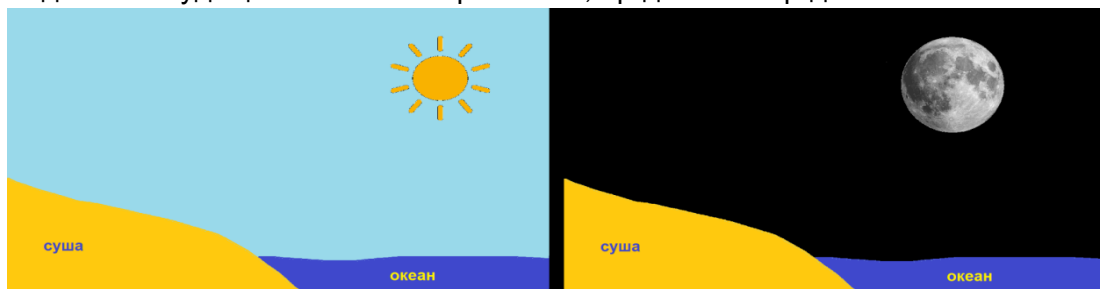
C: Экваториалды (Af)

D: Суық қоңыржай теңіз климаты (Cfc)

2-бөлім: кеңейтілген тапсырмалар. Жалпы 45 ұпайға 3 тапсырма.

А тапсырмасы. “Жергілікті желдер”

Төменде жағалаудың екі сызбасы көрсетілген, күндіз және түнде.

1. Бұлтсыз шуақты күнде құрлықтағы ауа температурасы мұхит үстіндегі ауа температурасынан өзгеше болады. Ол жоғары немесе төменірек бола ма? [1]
2. Құрлық пен мұхиттың неге басқаша жылынатыны жайлы терминді атаңыз. [1]
3. Мәтінге дұрыс сөздерді сызбадағы ауа күйінің өзгеруін түсіндіріп белгілетіңіз. [11]

Ауа газ қоспасынан тұрады. Күндіз бұлтсыз күнде, құрлықтағы ауа температурасы (3.1). Мұндай өзгерістермен ауа (3.2), демек ауа көлемі (3.3). Ауа көлемінің өзгеруі негізінен тігінен жүреді, сондықтан құрлықтағы ауа (3.4) бастайды.

Сонымен қатар, мұхиттың үстінде ұқсас өзгерістер орын алады, бірақ (3.5) болады - құрлыққа қарағанда көрші учаскедегі бірдей биіктіктегі молекулалар саны (3.6). Екі учаскенің ауа тығыздығының тепе-теңдігін қалпына келтіруге тырысатын ауа молекулалары (3.7) қозғалады. Жел соғып бастайды.

Құрлықтағы ауа тығыздығындағы бұл өзгерістер атмосфералық қысымның өзгеруінен көрінеді. Құрлықтан жоғары қысым (3.8), сондықтан біз жел (3.9) қысым аймағынан (3.9) қысым аймағына ауысады деп айтамыз.

Түнде құрлық та, мұхит та суиды, демек олардың үстіндегі ауа да суиды. Алайда, (3.10) үстінде бұл тезірек екен. Түнде жел (3.11) қозғалады.

3.1 көтеріледі / төмендейді	3.10 құрлық / мұхит
3.2 сығылады / кеңейеді	3.11 құрлықтан мұхитқа / мұхиттан
3.3 азаяды / көбейеді	құрлыққа
3.4 көтеріле / төмендей	
3.5 жылдамырақ / баяу	
3.6 артық / аз	
3.7 құрлықтан мұхитқа / мұхиттан	
құрлыққа	
3.8 көтеріледі / төмендейді	
3.9 төмен / жоғары - төмен / жоғары	

4. Осылайша, желдің қозғалысы үшін энергия көзі қандай? [1] Күн энергиясы
5. Сипатталған схема бойынша пайда болатын жергілікті жел қалай аталады? [1] Бриз

.....

.....

.....

.....

.....

Ұпайлардың жалпы саны - 15.
В тапсырмасы. “Геоморфология”

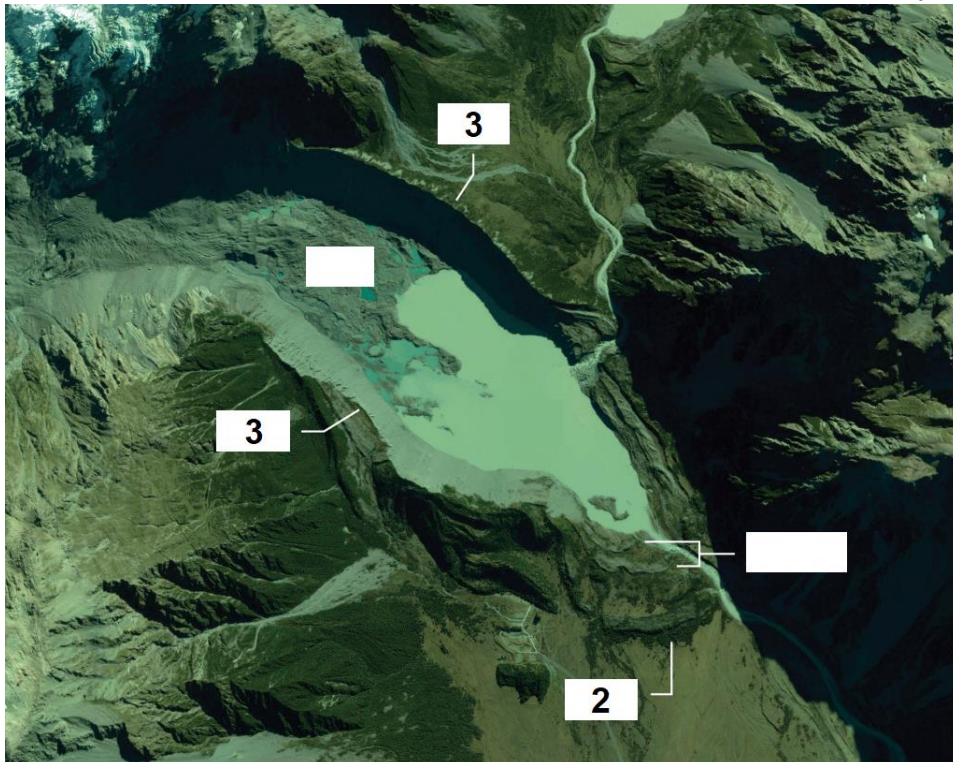
Бұл тапсырма рельефтің әртүрлі формалары туралы сұрақтар циклын ұсынылады.

В1 сызбасы. Жер бедерінің 1-ші пішіні.

1. Диаграммада көрсетілген жер бедері формасын атаңыз. [1] Дефляциялық бассейн / үрлену бассейні
2. Диаграммада (ортасында) жер бедері пішіні құралған жынысты атаңыз. [1] Құм
3. Жер бедерінің бұл түрін эрозияның қандай түрі қалыптастырды? [1] Дефляция

4. Биосфера осы жер бедерінің пайда болуына қалай әсер етті? [1] Өсімдіктер топырақты тамырымен ұстап, эрозияға жол бермей, бассейннің өсуін шектейді

В2 сызбасы. Жер бедерінің 2-ші мен 3-ші пішіні.

5. Жер бедерінің 2-ші формасын атаңыз. [1] Соңғы морена / терминалды морена

6. Жер бедерінің 2-ші формасы қалай пайда болатының түсіндіріңіз. [2] Мұздың (1 б.) ұзақ кезең бойы көпжылдық еруінің шегі/еру орны (1 б.)

В3 сызбасы. Жер бедерінің 2-ші пішіні (жақын қашықтықтан).

7. Далалық экспедицияда рельефтің бұл түрін таптыңыз деп елестетіп көріңіз. Рельефтің осы формасын талдап, оны жақыннан қарап, қоршаған рельефке қарамай, оның шығу тегін қалай дәлелдейсіз? Жауап беру үшін екі ықтимал "дәлел" беріңіз [2].

Келесі үшеуінің кез келген екеуі (2 ұпай):

Сұрыпталмаған материал-бір жерде әртүрлі мөлшердегі жауын-шашын

Тау жыныстарындағы сызаттар

Көлбеу немесе флювиалды процестермен байланысты емес ірі материалдан жасалған үйінді

В4 сызбасы. Жер бедерінің 4-ші пішіні.

8. 4-рельеф формасының шығу тегі қандай? [1] **Беткейлік**

9. Ұқсас рельеф формасының пайда болуына әкелетін процесс қалай аталады? [1] **Сел**

10. 4-ші форманың пайда болуына не себеп болуы мүмкін? Рельефтің осы түрін құра алатын кем дегенде екі ақылға қонымды факторды атаңыз. [2]

Қатты жаңбыр

Орманды кесу

Қардың еруі

11. Жаһандық климаттың өзгеруі ұқсас жер бедерінің пайда болу жиілігінің артуына қалай әкелуі мүмкін екенін сипаттаңыз. [2]

Екі балама жауап (логикалық тізбектер) - екеуінің кез келгені:

Жер температурасының көтерілуі (0.5 ұпай) - судың булану санының артуы (0.5 ұпай) - жауын-шашынның ұлғаюы, сел (1 ұпай)

Құрғақшылықтың көп саны (0.5 ұпай) - өсімдіктердің өлімі (0.5 ұпай) - беткейдің тұрақтылығы төмендейді - қатты жаңбыр жауып, сел пайда болады (1 ұпай)

Ұпайлардың жалпы саны - 15.

С тапсырмасы. “Қазақстандағы урбанизация”

С1 сызбасы. Қала маңының фотосы.

1. Қала маңы терминіне анықтама беріңіз. [1] Қаланың әкімшілік шекарасынан тыс орналасқан елді мекеннің немесе елді мекеннің жалпы атауы / қаланың шетінде орналасқан тұрғын аудан.

Жауап "шағын қоныс" сөздерін немесе олардың синонимдерін қамтуы керек және қалаға жақындығын баса көрсетуі керек.

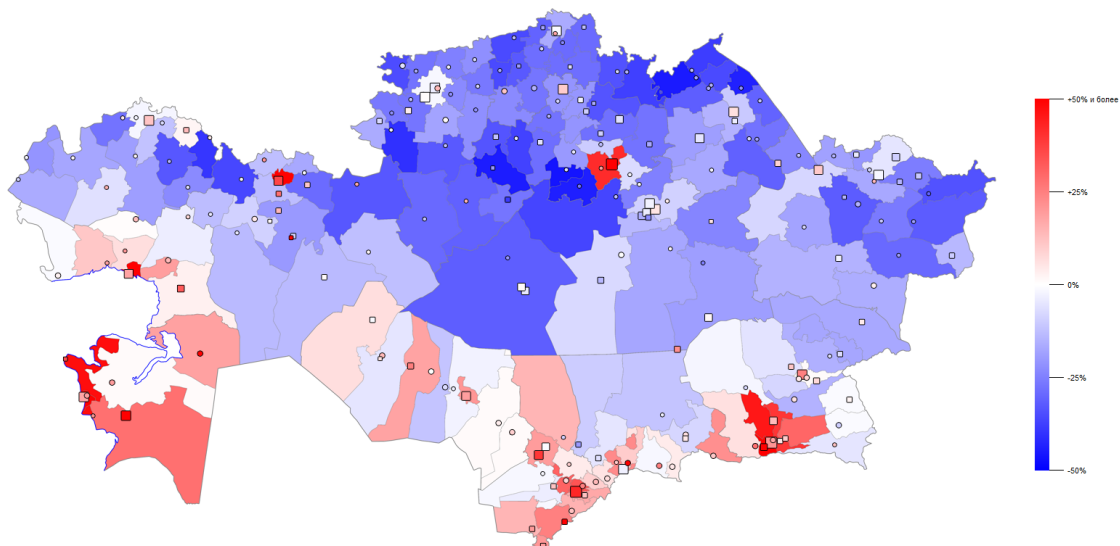
2. Қалалық және қала маңындағы төрт айырмашылықты анықтаңыз және қысқаша түсіндіріңіз. [4]

Халық тығыздығы: қалалық жерлерде қала маңына қарағанда халық тығыздығы жоғары болады.

Жерді пайдалану: қалалық аудандар тұрғын үй, коммерциялық және өнеркәсіптік аймақтардың араласуымен аралас жерді пайдалануға бейім, ал қала маңы негізінен тұрғын үй болып табылады.

Көлік: қалалық жерлерде қоғамдық көлік жүйелері дамыған болуы ықтимал, ал қала маңындағы аудандар жеке көліктерге көбірек сүйенеді.

Тұрғын үй түрі: қалалық аудандарда тұрғын үйлердің әртүрлі түрлері, соның ішінде пәтерлер, таунхаустар және жалғыз отбасылық үйлер бар, көп пәтерлі үйлер басым, ал қала маңында негізінен бір немесе екі отбасылық үйлер бар.

С2 сызбасы. 1999-2009 жылдары Қазақстан халқының өзгеруі, аудан бойынша.

3. Қазақстанда "қала маңы" деген заңды анықтама жоқ. Егер сізге оны жасауға рұқсат етілсе, сіз қала маңы мен басқа елді мекен арасындағы шекараны қандай критерийлер бойынша сызар едіңіз? [1]

Үлкен қаланың аумағымен шекаралас, оған экономикалық тәуелді елді мекен, қала маңындағы тұрғындардың едәуір бөлігі орталыққа қатынап жұмыс істейді, оқиды.

0.5 ұпайдан – «қатынау», «экономикалық тәуелді» сөздеріне немесе олардың синонимдеріне

4. Халық саны өсіп жатқан қаланың мысалын келтіріңіз.

Астана / Алматы / Шымкент / Түркістан немесе халық саны өсіп келе жатқан кез келген басқа қала (жалпы 1 ұпай)

Осы қалада халықтың өсуіне ықпал факторлардың кем дегенде екеуін атаңыз. [3]

Жаңа жұмыс орындарының/мансаптық мүмкіндіктердің үлкен саны

Оқу-білім алу (көптеген студенттер тұрақты қалады)

Орташа алғанда, ауылдық жерлерге қарағанда медицина/инфрақұрылым деңгейі жоғары

Орташа алғанда, ауылдық жерлерге қарағанда қызмет көрсету/экономикалық белсенділік деңгейі жоғары

5. Елдің қай аймақтарында халқы азайып бара жатқан қалалар көп? [1] Солтүстік

Орталық және Шығыс жауаптары 0.5 ұпаймен бағаланады.

6. Халық саны азайып бара жатқан қалаға мысал келтіріңіз.

Степногор / Шахтинск / Жітіқара / Арқалық немесе халқы құлаған / өспейтін кез келген басқа қала

Осы қалада халықтың азаюына ықпал факторлардың кем дегенде екеуін атаңыз [3]

Этникалық диаспора өкілдерінің шетелге қоныс аударуы

Жастардың мансаптық перспективаларының болмауы / жас халықтың ірі қалаларға қоныс аударуы

Инфрақұрылымды/экономиканы/қызмет көрсету саласын дамытудың төмен жылдамдығы

Нашар экологиялық жағдай

7. Қарағанды қалалық агломерацияның үлгісі бола ала ма? [2]

Иә (1 ұпай)

Қарағанды қалалық агломерацияның үлгісі бола алады, өйткені жақын жерде

Қарағандымен экономикалық және өнеркәсіптік байланысы тығыз көптеген шағын

қалалар (Шахтинск, Саран, Абай, Теміртау және т.б.) орналасқан. Қарағанды осы

агломерацияның орталығы және оның өзегі болып табылады. (Түсіндіру үшін 1 ұпай)

Ұпайлардың жалпы саны - 15.

Районная олимпиада по географии 2022/2023

11 класс

Время выполнения: 2 часа (120 минут)

Секция 1: Тестовые задания. 30 вопросов по 1 баллу.

1. Укажите центр давления, являющийся минимумом:

A: Алеутский

B: Антарктический

C: Азорский

D: Австралийский

2. В какой из этих стран больше всего авиаперелётов на душу населения (внутри страны)?

A: Франция

B: Турция

C: Вьетнам

D: Норвегия

3. На сколько основных течений делится буддизм (из сохранившихся на сегодняшний день)?

A: 1

B: 2

C: 3

D: 7

4. Какая из форм урбанизации характеризуется повышением количества безработных, и рост населения города не приводит к развитию городских функций?

A: Контрурбанизация

B: Геоурбанизация

C: Псевдоурбанизация

D: Субурбанизация

5. Название какой области является оронимом?

A: Костанайская

B: Кызылординская

C: Акмолинская

D: Мангыстауская

6. Название какой страны является сочетанием названий двух образовавших её колоний?

A: Алжир

B: Намибия

C: Танзания

D: Ботсвана

7. Назовите геологический отдел, в котором был сильнейший ледниковый период кайнозойской эры.

- A: Голоцен
- B: Оligоцен
- C: Плиоцен
- D: Плейстоцен**

8. Что из следующего не может быть причиной ледникового периода?

- A: Вырубка лесов**
- B: Извержение вулкана
- C: Падение астероида
- D: Циклические изменения угла наклона оси Земли

9. Назовите остров, который преимущественно сложен базальтами.

- A: Шпицберген
- B: Новая Земля
- C: Гренландия
- D: Исландия**

10. Найдите разницу между реальным и астрономическим временем в Аркалыке ($50^{\circ}15'$ с. ш., $66^{\circ}55'$ в.д.). Округлите полученное значение до минут.

- A: 1 час 42 минуты
- B: 23 минуты
- C: 1 час 16 минут
- D: 1 час 32 минуты**

Решение:

Часовой пояс Аркалыка (Костанайская область) - GMT +6

Если бы астрономическое и реальное время Аркалыка совпадало, он бы находился на 90° восточной долготы. $90^{\circ} - 66^{\circ}55' = 23^{\circ}05'$

360 градусов долготы - 24 часа

15 градусов долготы - 1 час (60 минут)

1 градус (60 минут) долготы - 4 минуты (240 секунд)

1 минута долготы - 4 секунды

Таким образом $23^{\circ}05'$ в градусах равно 1 часу 32 минутам 20 секундам, что округляется до 1 часа 32 минут.

11. Какая из следующих почв - аazonальная?

- A: Подзол
- B: Чернозём
- C: Вулканическая**
- D: Солонцы

12. По состоянию на 2020 год, какой процент населения мира живет в городах?

- A: 25%
- B: 40%
- C: 55%**
- D: 70%

13. Крупнейшими районами овцеводства являются:

A: саванна и полупустынные территории Австралии

B: прерии Северной Америки

C: пустынные территории Африки

D: пампа и горы Латинской Америки

14. Выберите из предложенного списка страну - импортера газа.

A: Япония

B: Алжир;

C: Норвегия

D: Россия;

15. В каком экономическом районе добывается большинство хромитовых и никелевых руд Казахстана?

A: Западный.

B: Южный.

C: Центральный.

D: Северный.

16. Глинистыми пустынями являются:

A: Устирт, Бетпақдала.

B: Большие и Малые Барсуки.

C: Бестас, Чардара.

D: Сарыесик Атырау, Ақдала.

17. Почвы лесостепной зоны Казахстана.

A: Красноземы и черноземы.

B: Сероземы и черноземы.

C: Черноземы и серые лесные.

D: Суглинки на сероземах.

18. В импорте Казахстана преобладают:

A: машины, оборудование, транспорт, приборы

B: химическая продукция, пластмасса, каучук

C: древесина, целлюлозные и бумажные изделия

D: минеральные продукты

19. Песчаная равнина, расположенная в нижнем течении рек Шу, Сарысу, Талас:

A: Мойынқум

B: Нарын

C: Сарыесік-Атырау

D: Большие Барсуки

20. Город Кентау возник у месторождений

A: Полиметаллических руд.

B: Молибденовых руд.

C: Стальных руд.

D: Никельных руд.

21. В какой из этих стран на тысячу жителей приходится больше мобильных телефонов?

- A: Пакистан
- B: Испания
- C: Южная Корея
- D: Нидерланды**

22. Какой основной язык на острове Таити?

- A: Испанский
- B: Английский
- C: Филиппинский
- D: Французский**

23. Какой архипелаг оспаривается между странами Великобритания и Аргентина?

- A: Мальвинские острова**
- B: Шетландские острова
- C: Илья-Гранди
- D: Фернанду-ди-Норонья

24. Выберите тройку стран, не имеющих непосредственного выхода к морю:

- A: Сан-Марино, Эфиопия, Лаос**
- B: Боливия, Таджикистан, Словения
- C: Сербия, Молдавия, Болгария
- D: Грузия, Армения, Азербайджан

25. Прибор, измеряющий количество осадков за долгий промежуток времени:

- A: Гигрометр
- B: Психрометр
- C: Плувиометр
- D: Плувиограф**

26. Сколько областей в Казахстане?

- A: 14
- B: 15
- C: 17**
- D: 18

27. На какой карте вы нашли бы изогииету?

- A: Топологическая
- B: Климатическая**
- C: Дорожная
- D: Топографическая

28. Назовите государство, в котором только 1 официальный язык:

- A: ЮАР
- B: Боливия
- C: Казахстан**
- D: Финляндия

29. Неофициальная столица ЕС:

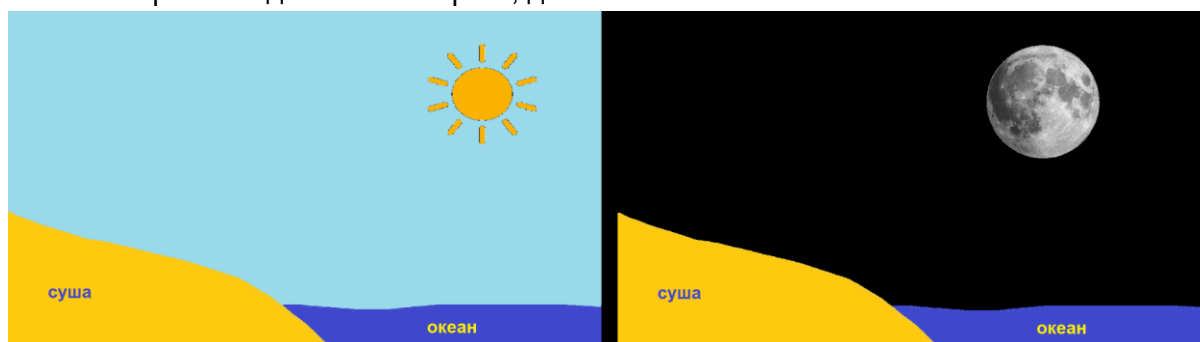
- A: Страсбург
- B: Париж
- C: Брюссель**
- D: Берлин

30. В каком климате химическое выветривание будет наиболее сильным? В скобках отмечено соответствующее обозначение по классификации Кёппена.

- A: Тундра (ET)
- B: Пустыня (BWh)
- C: Экваториальный (Af)**
- D: Холодный умеренный морской (Cfc)

Задание А. "Местный ветер"

Ниже изображены две схемы берега, днём и ночью.

1. В солнечный безоблачный день, температура воздуха над сушей будет отличаться от температуры воздуха над морем. Она будет выше или ниже? [1]
2. Назовите термин, описывающий, почему суша и океан нагреваются иначе. [1]
3. Отметьте правильные слова ниже так, чтобы они объясняли изменения состояния воздуха на схеме. [11]

Воздух состоит из смеси газов. Днём в безоблачный день, температура воздуха над сушей (3.1). При таких изменениях, воздух (3.2), а значит, объем воздуха (3.3). Изменение объема воздуха преимущественно происходит по вертикали, и поэтому воздух над сушей начинает (3.4).

В то же время, над океаном происходят похожие изменения, но (3.5) - количество молекул на той же высоте на соседнем участке (3.6), чем над сушей. Молекулы воздуха, пытаясь восстановить баланс плотности воздуха двух участков, будут двигаться (3.7). Начинает дуть ветер.

Эти изменения в плотности воздуха над сушей отражаются в изменении атмосферного давления. Над сушей давление (3.8), и поэтому мы говорим, что ветер движется из зоны (3.9) давления в зону (3.9) давления.

Ночью, и суша, и океан охлаждаются, а значит охлаждается и воздух над ними. Однако, над (3.10) это происходит быстрее. Ночью, ветер движется (3.11)

3.1 повышается /понижается	3.8 повышается/ понижается
3.2 сжимается/ расширяется	3.9 низкого/ высокого -
3.3 уменьшается/ увеличивается	низкого /высокого
3.4 подниматься /опускаться	3.10 сушей /океаном
3.5 быстрее/ медленнее	3.11 от суши к океану /от океана к суше
3.6 больше /меньше	
3.7 от суши к океану/ от океана к суше	

4. Таким образом, что является источником энергии для движения ветра? [1]

Энергия солнца

5. Как называется местный ветер, образующийся по описанной схеме? [1]

Бриз

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Итого: 15 баллов.

Задание В. "Геоморфология"

В этом задании представлен цикл вопросов о различных формах рельефа.

Схема В1. Форма рельефа 1.

1. Назовите форму рельефа, изображённую на схеме. [1] Дефляционная

котловина/Котловина выдувания

2. Назовите породу, которой сложена форма рельефа на схеме (в центре). [1] Песок

3. Какой вид эрозии образовал эту форму рельефа? [1] Дефляция

4. Как биосфера повлияла на образование этой формы рельефа? [1] Растения

удерживают почву, не давая ей подвергаться эрозии, ограничивая рост котловины

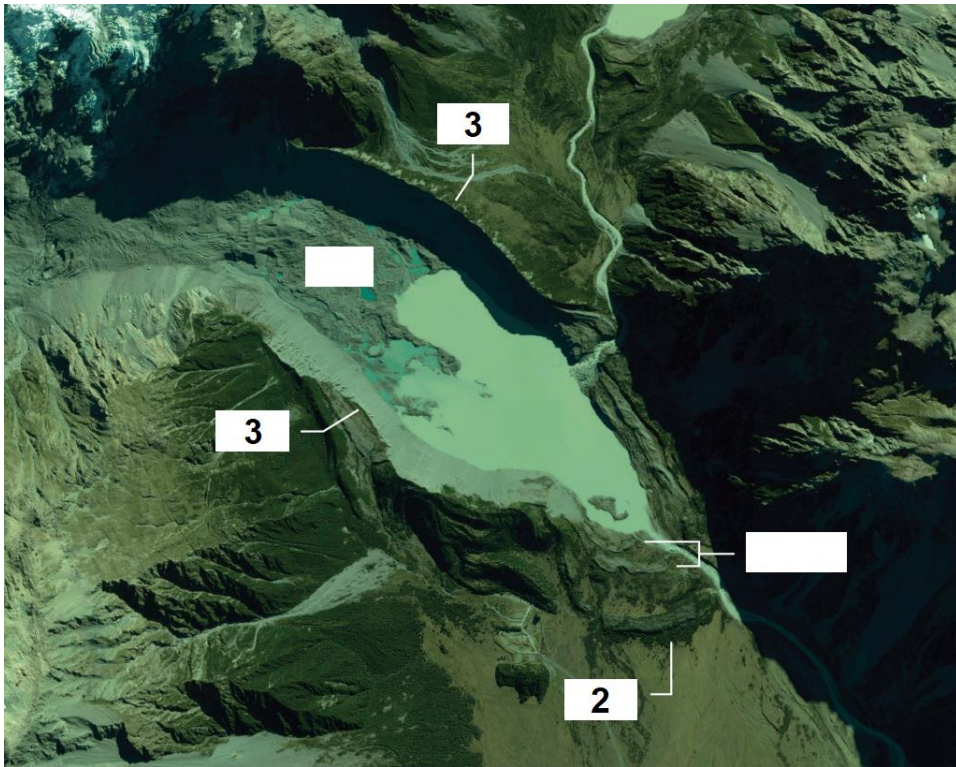

Схема В2. Формы рельефа 2 и 3.

5. Назовите форму рельефа 2. [1] **Конечная морена/терминальная морена**

6. Объясните, как образуется форма рельефа 2. [2] **Многолетняя конечная граница/место таяния в течении продолжительного периода ледника** (1 б.)

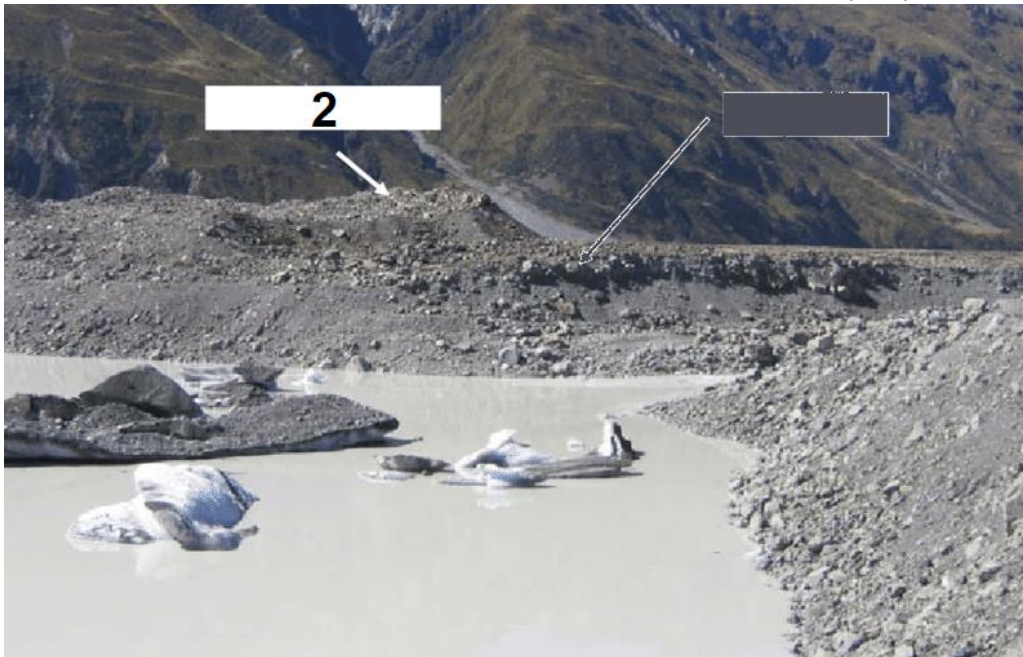

Схема В3. Форма рельефа 2 (вблизи).

7. Представьте, что вы обнаружили эту форму рельефа в полевой экспедиции. Анализируя эту форму рельефа и рассмотрев её вблизи, как бы вы доказали её происхождение, не ссылаясь на окружающий рельеф? Приведите две возможные "улики" для ответа. [2]

Любые два из следующих трёх (2 балла):

Несортированный материал - осадки разного размера в одном месте

Царапины на горной породе

Насыпь из крупного материала, не связанная со склоновыми или флювиальными процессами

Схема В4. Форма рельефа 4.

8. Какое происхождение у формы рельефа 4? [1] **Склоновое**

9. Как называется процесс, приводящий к образованию подобной формы рельефа? [1] **Сель**

10. Что могло привести к образованию формы рельефа 4? Назовите по крайней мере два правдоподобных фактора, которые могли бы образовать эту форму рельефа. [2]

Интенсивные дожди

Вырубка леса

Таяние снега

11. Опишите, как глобальные изменения климата может привести к увеличению частоты появления подобных форм рельефа. [2]

Два альтернативных ответа (логические цепочки) - любая из двух:

Повышение температуры Земли (0.5 балла) - повышение количества испарений воды (0.5 балла) - увеличенное количество осадков, сель (1 балл)

Большее число засух (0.5 балла) - гибель растительности (0.5 балла) - стабильность склона уменьшается - проходит сильный дождь и приводит к сели (1 балл)

.....
Итого: 15 баллов.

Задание С. "Урбанизация в Казахстане"

Схема С1. Фото пригорода.

1. Дайте определение термину пригород. [1]

Общее название **населённой территории** или населённого пункта, **находящегося за административной границей города**, неподалёку от неё / **жилой район, расположенный на окраине города.**

Ответ должен включать в себя слова “небольшое поселение” или их синонимы, и подчёркивать близость к городу.

2. Определите и кратко объясните четыре различия между городскими районами и пригородами. [4]

Плотность населения: Городские районы, как правило, имеют более высокую плотность населения, чем пригороды.

Землепользование: Городские районы, как правило, имеют более смешанное землепользование, с сочетанием жилых, коммерческих и промышленных зон, в то время как пригороды, как правило, в основном жилые.

Транспорт: В городских районах, скорее всего, есть системы общественного транспорта, в то время как пригороды больше полагаются на частные транспортные средства.

Тип жилья: В городских районах, как правило, представлены различные типы жилья, включая квартиры, таунхаусы и дома на одну семью, с преобладанием многоквартирных домов, в то время как в пригородах, как правило, в основном дома на одну-две семьи.

За каждое различие: 0.5 балла, объяснение: 0.5 балла

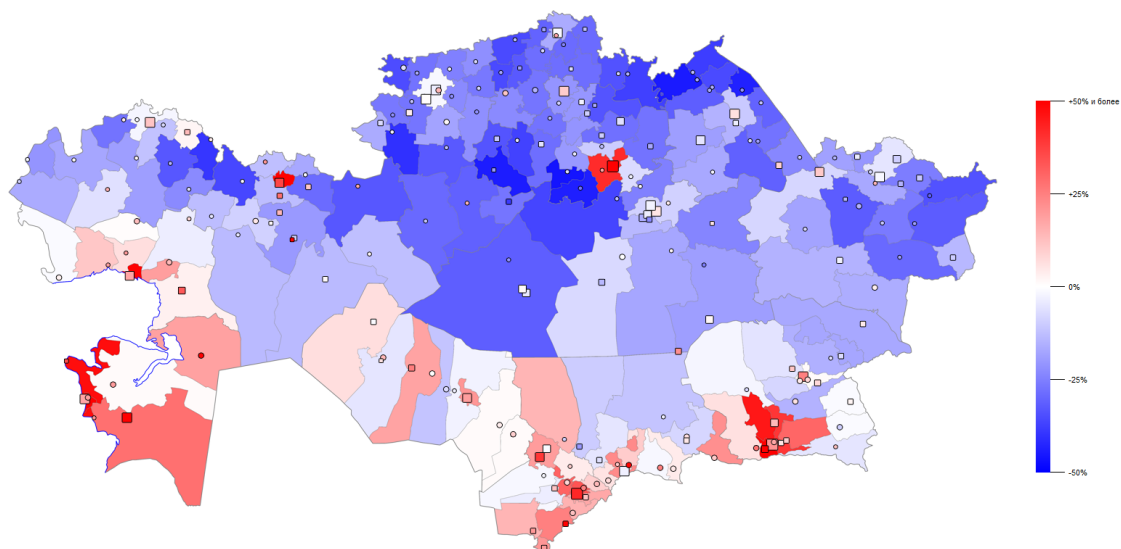

Схема С2. Изменение численности населения Казахстана за период 1999-2009, по районам.

3. В каком регионе страны (Север/Юг/Запад/Восток/Центр) находится всего больше городов с растущим населением? [1] Юг

4. Приведите пример города с растущим населением.

Назовите минимум 2 фактора, приводящих к росту населения в этом городе. [3]

Астана/Алматы/Шымкент/Туркестан или любой другой город с растущим населением (1 балл)

Любые два из следующих: (2 балла)

Большое количество новых рабочих мест/карьерных перспектив

Учёба – получение образования (многие студенты остаются на постоянное проживание)

В среднем более высокий уровень медицины/инфраструктуры, чем в сельской местности

В среднем более высокий уровень сферы услуг/экономической активности, чем в сельской местности

5. В каком регионе страны (Север/Юг/Запад/Восток/Центр) находится всего больше городов с падающим населением? [1] Север

Ответы Центр и Восток оцениваются в 0.5 балла.

6. Приведите пример города с сокращающимся населением.

Назовите минимум 2 фактора, приводящих к сокращению населения в этом городе. [3]

Экибастуз/Шахтинск/Житикара/Аркалык или любой другой город с падающим/стагнирующим населением (1 балл)

Любые два из следующих: (2 балла)

Миграция представителей этнических диаспор за рубеж

Отсутствие карьерных перспектив у молодёжи/Миграция молодого населения в более крупные города

Низкая скорость развития инфраструктуры/экономики/сферы услуг

Плохая экологическая ситуация

7. Может ли Караганда быть примером городской агломерации? [2]

Да (1 балл)

Караганда может быть примером городской агломерации, т.к. неподалеку находится множество более мелких городов (Шахтинск, Сарань, Абай, Темиртау и др.), которые

связаны с Карагандой экономически и промышленно. Караганда является центром этой агломерации и ее ядром. (1 балл за объяснение)

Итого: 15 баллов.